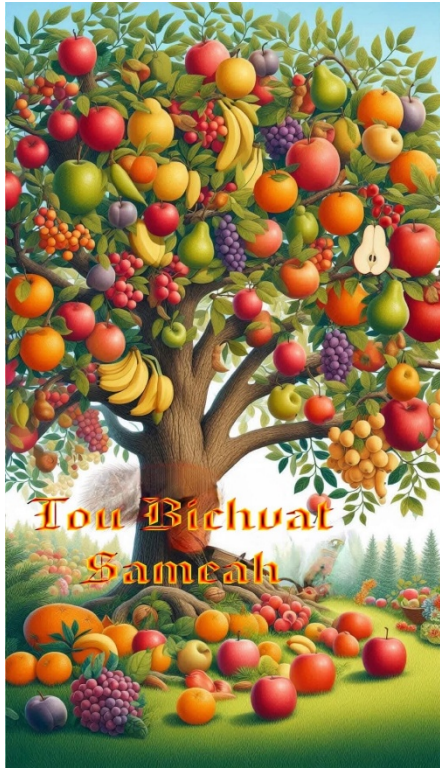

Kerk en Jodendom

Artikel februari/maart 2025

Nieuwjaar van de bomen

We kijken terug op Toe Bisjevat, het nieuwjaar van de bomen op 12 februari 2025 of de 15^e (Toe) van de maand Shjevat van 5785. Het was volle maan zoals altijd op de 15e.

In de Tenach is de boom een symbool van het leven en van het mens-zijn. Dit begint met het scheppingsverhaal en de Boom van het Leven en de Boom van Kennis van Goed en Kwaad. In het Hebreeuws noemt men de boom van het leven de 'Ets Chajiem'. Ook in de Torah noemen we onze Ets Chajiem. De boom van ons leven. Volgens de Torah moeten we de eerste vier jaar de vruchten van onze bomen naar de tempel brengen en na vijf jaar mogen we er zelf van eten.

In een warm klimaat zijn bomen onmisbaar. Een boom betekent schaduw, voedsel en water. Een boom staat met zijn wortels in G'ds aarde en strekt zijn takken uit naar G'ds hemel. Het omhakken van een boom betekent dat het land een woestijn wordt, en dat betekent de dood, want er is geen water,

geen voedsel en geen schaduw. In Erets Yisrael is het de gewoonte op deze dag bomen te planten, vooral met de kinderen.

Voor de dienst nemen we allemaal wat mee: fruit wat hard van buiten is maar zacht van binnen (bijvoorbeeld amandelen, ananas, banaan), fruit met een pit in het midden (bijvoorbeeld olijven, mango, perzik), fruit wat helemaal eetbaar is (bijvoorbeeld aalbessen, frambozen, aardbeien), we ruiken aan kruiden (bijvoorbeeld etrog, rozemarijn, tijm) en eten gerstebrood en tarwebrood.

We beginnen de viering met een korte ma'arivdienst. Daarna vieren we de Toe b' Sjewat seder, een seder in 4 stappen, met 3 soorten fruit en heerlijke geuren, en 4 glazen, wijn of druivensap. We zullen ook teksten lezen en bespreken over bomen, en liederen zingen die over bomen gaan.

Toe b' Sjewat is *chag ha'ilanot*, het feest van de bomen. Maar de misjna noemt het 'rosj hasjana ha'ilan' 'het nieuwjaar van de boom'. We vieren de vernieuwing van onze vitaliteit en levenskracht, ieder jaar opnieuw.

Voor jullie agenda: de open diensten in onze sjoel in 2025 zijn op zaterdag 21 juni en zaterdag 22 november om 10 uur. Vanwege de beveiliging kun je helaas niet spontaan naar binnen. Je kunt je aanmelden via de link:

<https://klal-israel.nl/aanmeldingsform>

Nelli (Nili Chaja) van den IJssel-Groen, gemeente Klal Yisrael

Bronnen: lijsten Temimah van Dodewaard, teksten rabbijn Hannah Nathans